

THE CAUSAL AND OUTCOME RELATIONSHIP OF THE ABILITY TO PRACTICE NEW THEORY AGRICULTURE OF FARMERS IN CHUMPHON PROVINCE.

Sarawanee KAMSAMOOT¹ and Chanyaphak LALAENG^{1*}

1 Faculty of Business Administration, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang Prince of Chumphon Campus, Thailand; chanyaphak.la@kmitl.ac.th (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 14 June 2024

Revised: 28 June 2024

Published: 12 July 2024

ABSTRACT

This research aimed to study 1) The impact of the ability to practice new theory agriculture on sustainable performance of farmers in Chumphon Province. 2) The impact of living according to the Sufficiency Economy Philosophy on the sustainable performance of farmers in Chumphon Province. 3) The impact of living according to the Sufficiency Economy Philosophy on the ability to practice new theory agriculture of farmers in Chumphon Province to practice the new theory of agriculture. The results of the study found that: 1) The ability to practice new theory agriculture has a statistically significant effect on the sustainable performance of farmers in Chumphon Province. The ability to practice the new agricultural theory in both areas is effective in predicting sustainable performance at 70.8 percent. 2) Living according to the Sufficiency Economy Philosophy has a statistically significant effect on the sustainable performance of farmers in Chumphon Province. Living according to the Sufficiency Economy Philosophy in all three aspects is effective in predicting and explaining sustainable performance at 74.4 percent. 3) Living according to the Sufficiency Economy Philosophy It has a statistically significant effect on the ability of farmers in Chumphon Province to practice the new theory of agriculture. Living according to the Sufficiency Economy Philosophy in all 3 aspects is effective in predicting and explaining sustainable performance at 80.6%.

Keywords: The Ability to Practice New Theory Agriculture, Living According to the Sufficiency Economy Philosophy, Sustainable Performance

CITATION INFORMATION: Kamsamoot, S., & Lalaeng, C. (2024). The Causal and Outcome Relationship of Farmers' Ability on the New Theory Farming in Chumphon Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 17

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร

ศรวณีย์ ข้ามสมุทร¹ และ ชัญญภาภักดิ์ หล้าแหล่ง^{1*}

1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าทหารลาดกระบัง;
chanyaphak.la@kmitl.ac.th (ผู้ประพันธ์บทความ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบของความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร 2) ผลกระทบของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร และ 3) ผลกระทบของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้ง 2 ด้าน มีประสิทธิภาพร่วมกันพยากรณ์ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้ร้อยละ 70.8 2) การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน มีประสิทธิภาพร่วมกันพยากรณ์และอธิบายผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้ร้อยละ 74.4 3) การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้าน 3 ด้าน มีประสิทธิภาพร่วมกันพยากรณ์และอธิบายผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้ร้อยละ 80.6

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่, การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน

ข้อมูลการอ้างอิง: ศรวณีย์ ข้ามสมุทร และ ชัญญภาภักดิ์ หล้าแหล่ง. (2567). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 17

บทนำ

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ มุ่งแก้ไขปัญหาคความแห้งแล้ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการแก้ปัญหาเรื่องน้ำในการประกอบอาชีพของเกษตรกรนั่นเอง นอกจากการแก้ปัญหาเรื่องน้ำแล้ว เกษตรทฤษฎีใหม่ ยังจะช่วยในการแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารและการมีงานทำของเกษตรกร เนื่องจากถ้าหากเกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว จะไม่ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก มีข้าว พืช ผัก ผลไม้ และอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำและสัตว์เลี้ยงไว้บริโภค เมื่อมีเหลือก็สามารถแบ่งปันญาติมิตร หรือจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นการดำรงชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน ความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นระบบที่ต้องมีการวางแผน มีการจัดการทรัพยากรการผลิตในระดับไร่นาสวนผสม และการจัดการในด้านเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทุน แรงงาน และการตลาด ต้องมีการวางแผนด้านการวางแผนการผลิตและด้านการจัดการ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 โดยทรงจัดตั้งศูนย์บริการพัฒนาขึ้นที่วัดชัยมงคลพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ซึ่งยึดหลักคิดของการพัฒนาร่วมกันระหว่าง วัตรราษฎร รัฐ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก ไร่ละ 30 ไร่เศษ ส่วนที่ 2 ไร่ละ 60 ไร่ สำหรับเพาะปลูก ส่วนที่ 3 ไร่ละ 10 ไร่สำหรับสร้างที่อยู่อาศัยและถนน การส่งเสริมและเผยแพร่เกษตรทฤษฎีใหม่ไปยังเกษตรกรเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในปี พ.ศ.2535 โดยมูลนิธิชัยพัฒนาได้ซื้อที่ดินบริเวณข้างเคียงวัดเพิ่มเติมอีก 15 ไร่ เพื่อใช้เป็นแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยทรงมอบให้สถานีทดลองพืชไร่พระพุทธรบาท จังหวัดลพบุรี เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน (วัลลภ พรหมทอง, 2545) จากการประเมินผลการดำเนินงานแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่วัดชัยมงคลพัฒนา พบว่า ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สามารถนำไปเป็นต้นแบบแก่เกษตรกรได้ ส่งผลให้มีเกษตรกรมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก รวมทั้งภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามรณรงค์ ส่งเสริม เผยแพร่ แนวคิดทฤษฎีนี้ไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ และถ้าหากเกษตรกรส่วนใหญ่นำไปปฏิบัติแล้ว จะทำให้ประเทศมีรากฐานที่มั่นคง การพัฒนาส่วนอื่นๆ ก็จะง่ายและมั่นคงตามไปด้วย

ปัจจัยที่สำคัญในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และความพอประมาณ โดยสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับชีวิตที่ประหยัด มีความสามัคคีในท้องถิ่น เกษตรกรต้องผลิตข้าวบริโภคพอเพียงประจำปี ใครชอบบริโภคข้าวประเภทใดก็ปลูกข้าวอย่างนั้น หากมีพอกินขายเน้นให้เกษตรกรมีสิ่งแวดล้อมดี สุขภาพอนามัยดี มีรายได้พอซื้อเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตเพียงพอ เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ควรมีความพึงพอใจและความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน เกิดความสามัคคีในชุมชน (อำพล เสนาณรงค์, 2539)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบปัจจัยสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จ การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในส่งเสริมการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี (2563) กล่าวถึง ความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ว่าเป็นระบบที่ต้องมีการวางแผน มีการจัดการทรัพยากรการผลิตในระดับไร่นาสวนผสม และการจัดการในด้านเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทุน แรงงาน และการตลาด โดยการสรุปได้ดังนี้

ด้านการวางแผนการผลิต เกษตรกรต้องสามารถวางแผนการผลิตภายในฟาร์มของตัวเองได้อย่างถูกต้องโดยองค์ประกอบความรู้เขาและรู้เราที่สำคัญในการวางแผน ได้แก่ 1) ต้องมีพื้นที่ถือครองของตนเอง การเช่าที่ดินจากผู้อื่นมาดำเนินการเกษตรจะไม่กล้าที่จะวางแผนลงทุนอย่างถาวร เพราะเกรงว่าเมื่อดำเนินการไประยะหนึ่งแล้วอาจจะถูกบอกเลิกได้ 2) ต้องทราบข้อมูลพื้นฐานภายในฟาร์มของตัวเองเป็นอย่างดี ข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลทางด้านลักษณะ

พื้นที่ ดิน แหล่งน้ำ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญ จะสามารถช่วยในการวางแผนภายใน ฟาร์มได้อย่างถูกต้อง 3) ต้องมีความรู้ และประสบการณ์ในด้านเทคโนโลยีการผลิตพืชหลายชนิด เช่น ข้าว พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก การเพาะเห็ด เศรษฐกิจ การปศุสัตว์ และการประมง ถ้าขาดความรู้ในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง จำเป็นต้องไปขวนขวายหาความรู้ โดยการไปศึกษาดูงาน รวมทั้งเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่สามารถให้ความรู้ให้ได้ 4) ต้องมีทุนเริ่มต้นและทุน หมุนเวียนภายในฟาร์มพอสมควร ซึ่งการมีทุนสำรองไว้จะสามารถ ให้การวางแผนดำเนินกิจกรรมที่ผสมผสานกัน เป็นไปอย่างเหมาะสม 5) ต้องเป็นผู้มีความมานะอดทน ขยันขันแข็ง และมีแรงงานที่เพียงพอเหมาะสมกับกิจกรรม ภายในฟาร์ม

ด้านการจัดการ เกษตรกรผู้ที่ดำเนินการระบบเกษตรผสมผสานจะประสบความสำเร็จได้ ควรจะต้องมีการจัดการที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) เป็นผู้มีความสามารถจัดการวางแผนการใช้แหล่งน้ำที่มีอยู่ในการผลิตพืชชนิดต่าง ๆ การเพาะเลี้ยงเห็ด เศรษฐกิจ การปศุสัตว์ และการประมง ได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ดิน ทุน แรงงาน รวมทั้ง การตลาด ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอ อันประกอบด้วย รายได้ประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน และรายได้ประจำฤดูกาล ในการนี้เกษตรกรควรจะมีการจัดการทำบัญชีฟาร์ม เพื่อแสดงรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม 2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถจัดการเทคโนโลยีสำหรับการผลิตพืชชนิดต่าง ๆ การเพาะเลี้ยงเห็ด เศรษฐกิจการปศุสัตว์ และการประมงได้เหมาะสมมีการหมุนเวียนนำสิ่งเหลือใช้ภายในฟาร์มมาใช้ประโยชน์ที่ ก่อให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูล ประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ลดการใช้สารเคมี ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้ผลิตผล ที่ปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบการเกษตรที่ยั่งยืน

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency economy คำว่า Sufficiency economy นี้ ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็น ทฤษฎีใหม่ Sufficiency economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญ สนใจก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและโลกพัฒนาดี ขึ้น” ทั้งนี้ ชยุต อินทร์พรหม (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) ความมีเหตุผล (Reasonableness) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม มีความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งต้องอาศัยการมีสติ มีความรอบรู้ คิดกว้าง คิดไกล คิดลึก มีการวางแผนในระยะสั้นและระยะยาวที่คำนึงถึงเป้าหมายความสำเร็จในอนาคต รวมถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย โดยได้น้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นแนวทางเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรและบุคคลทั่วไป คาดหวังว่าจะช่วยลดปัญหาโครงสร้างทางสังคม เช่น ปัญหาความยากจน หนี้สิน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การขาดความรู้ของเกษตรกร การฟื้นฟูระบบนิเวศเกษตร เหตุผลที่เกษตรกรและบุคคลทั่วไปตัดสินใจเข้าอบรม หลักสูตร เนื่องจากต้องการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่ตนเอง ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตมาสู่เกษตรอินทรีย์ และมีการวางแผนชีวิตเพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาว เช่น การจัดการที่ดินทำกิน การมีความรู้และประสบการณ์ ในการทำเกษตรกรรม การสร้างรายได้ การพึ่งตนเอง การผลิตอาหารปลอดภัยต่อการบริโภคในครัวเรือน การแก้ไข ปัญหาชีวิตให้มีความสุข และเกิดความพอเพียงตามศักยภาพที่มีเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ความมีเหตุผลในทุกขั้นตอน มีการวางแผน ป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น มีการบริหารจัดการฟาร์มเชิงบวก ลดต้นทุนการผลิต ไม่ใช้สารเคมี มีความสมดุลของระบบนิเวศเกษตร ดิน น้ำ อากาศ พืชและสัตว์ มีอาหารบริโภคอย่าง เพียงพอและปลอดภัย มีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง มีช่องทางจำหน่ายผลผลิตในตลาดหลายรูปแบบ 2) ความพอ ประมาณ (Moderate) เป็นหลักการพิจารณาถึงความพอเพียงและทางสายกลาง โดยพบว่าสัมพันธ์กับเกษตรทฤษฎีใหม่ ประยุกต์ ใน 2 ระดับด้วยกัน คือ 1) ระดับบุคคล เห็นได้จากลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเกษตรกร เช่น นิสัย ประหยัดอดออม การรู้จักและเข้าใจตนเอง ความขยัน อดทน มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ศึกษา การฝึกฝนให้เป็นปราชญ์ รู้จักคิด พัง ถาม และเขียน 2) ระดับกลุ่ม องค์กร เครือข่าย อุดมการณ์ของเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์นำหลักเกษตร ทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น เป็นแนวทางการพัฒนาเครือข่าย เริ่มตั้งแต่การพึ่งตนเอง การรวมกลุ่มและการเชื่อมโยงเครือข่ายตลาด มี

การรวมกลุ่มเกษตรกรในระดับพื้นที่ และมีการสื่อสารที่ดี กระจายข้อมูลให้แก่สมาชิกในเครือข่าย และ 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี (Self-Immunity) เกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์สร้างภูมิคุ้มกันด้วยการเสริมสร้างความรู้ให้เกษตรกรรู้จักวางแผนในทุกขั้นตอน เช่น วางแผนการจัดการที่ดินทำกิน จัดการทุน เตรียมความพร้อมก่อนการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ การวางแผนชีวิตและปรับบทบาทเป็นผู้ประกอบการจำหน่ายผลผลิตในตลาดได้เอง หรือเป็นผู้จัดการน้ำ ผู้ประกอบการไร่/สวน ผู้ประกอบการในตลาดท้องถิ่น ผู้ประกอบการในตลาดรูปแบบใหม่ หรือผู้ประกอบการตลาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์เกาะเกี่ยว ช่วยเหลือพึ่งพากัน ก่อตั้งเป็นกลุ่ม องค์กร ดูแลช่วยเหลือสมาชิก และมีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอกที่ให้การสนับสนุน เช่น การวิจัยและพัฒนาความรู้ การผลิตสื่อเผยแพร่ การบริการวิชาการ งบประมาณ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย เป็นต้น นอกจากนี้ Prachatai Newspaper (2017) กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ประกอบด้วย ความสมดุล (Balance) ความมั่นคง (Stable) และความยั่งยืน (Sustainable) โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างมิติทั้ง 4 ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน สมภาพ เรืองสังข์ (2566) ได้ศึกษา เกษตรทฤษฎีใหม่บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชนพบว่า การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้เกิดความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และสังคมโดยเกษตรกรใช้พื้นที่ทำการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รูปแบบทำการเกษตรเป็นแบบผสมผสานหลายกิจกรรม

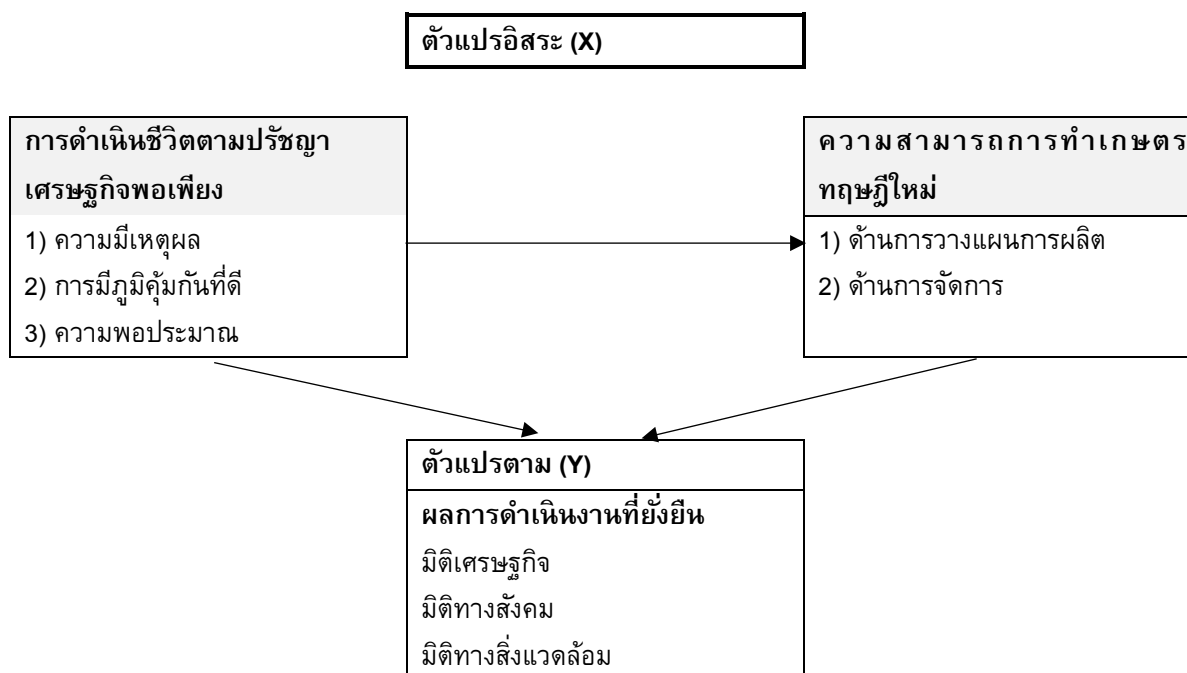
ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน สิริรักษ์ คชายุทธ์ และคณะ (2563) ศึกษาการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่น ตำบลแก้งแก อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อำนาจการพยากรณ์ของสัมพันธระหว่างตัวแปรการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น ได้ร้อยละ 71.50 ซึ่งด้านเกษตรทฤษฎีใหม่กับแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่น เท่ากับ 0.715 และมีค่า F เท่ากับ 319.938 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ บรรเจิดลักษณ์ จินตฤทธิ์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการตัดสินใจดำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเกษตรกรพื้นที่จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่นำไปสู่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อการตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ นอกจากนี้ ชยุต อินทร์พรหม (2561) ศึกษา เศรษฐกิจพอเพียงกับเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ทำนา 1 ไร่ ได้ 1 แสน พบว่า เกษตรทฤษฎีใหม่มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานการวิจัย

- 1) ความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร
- 2) การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร
- 3) การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชุมพรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยคัดเลือกจาก 8 อำเภอในจังหวัดชุมพร รวมทั้งสิ้นจำนวน 553 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร, 2565) ใช้วิธีการการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 233 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ โดยทำการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้แก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไปจึงยอมรับได้ (Hair et al., 2006) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงอ้างอิงด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นที่มีผลกระทบต่อความผันแปรของตัวแปรตาม และนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างที่ใช้ในการวิจัย พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.666-0.738 ซึ่งน้อยกว่า 0.80 (Cooper & Schindler, 2006) แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง สามารถนำมาในการพยากรณ์ได้ นอกจากนี้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง 1.076-1.789 ซึ่งไม่เกิดปัญหา Multicollinearity รายละเอียดดังตารางที่ 1

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่กับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ H1 พบว่า ความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิต และด้านการจัดการ ส่งผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.103$, $p < 0.05$) ($\beta = 0.194$, $p < 0.05$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระความสามารถทำ

เกษตรกรทฤษฎีใหม่ ทั้ง 2 ด้าน มีประสิทธิภาพพร้อมกันพยากรณ์และอธิบายตัวแปรตาม ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้ร้อยละ 70.8 รายละเอียดดังตารางที่ 2

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และความพอประมาณ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.217, p < 0.01$) ($\beta = 0.128, p < 0.05$) ($\beta = 0.546, p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระ การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน มีประสิทธิภาพพร้อมกันพยากรณ์และอธิบายตัวแปรตามผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้ร้อยละ 74.4 รายละเอียดดังตารางที่ 3

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และความพอประมาณ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.134, p < 0.05$) ($\beta = 0.232, p < 0.01$) ($\beta = 0.158, p < 0.05$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระ การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน มีประสิทธิภาพพร้อมกันพยากรณ์และอธิบายตัวแปรตามความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ร้อยละ 80.6 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปร (Correlation between Variables)

Variable	การดำเนินชีวิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	ความสามารถการทำ เกษตรทฤษฎีใหม่	ผลการดำเนินงาน ที่ยั่งยืน	VIF
Mean	4.38	4.20	4.12	
S.D.	0.480	0.523	0.438	
การดำเนินชีวิตตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง				1.789
ความสามารถการทำเกษตร ทฤษฎีใหม่	0.738**			1.787
ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน	0.666**	0.688**		1.076

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณความสามารถการทำเกษตรทฤษฎีใหม่กับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร

Independent Variable	Dependent Variable
	ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน
ด้านการผลิต	0.103* (0.049)
ด้านการจัดการ	0.194* (0.048)
Adjusted R ²	0.708
Maximum VIF	1.560

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร

Independent Variable	Dependent Variable
	ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน
ความมีเหตุผล	0.217* (0.048)
การมีภูมิคุ้มกัน	0.128* (0.035)
ความพอประมาณ	0.546** (0.001)
Adjusted R ²	0.744
Maximum VIF	1.442

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร

Independent Variable	Dependent Variable
	ความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่
ความมีเหตุผล	0.134* (0.005)
การมีภูมิคุ้มกัน	0.232** (0.001)
ความพอประมาณ	0.158* (0.022)
Adjusted R ²	0.806
Maximum VIF	1.842

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่กับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ H1 พบว่า ความสามารถในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิต และด้านการจัดการ ส่งผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สมาพร เรื่องสังข์ (2566) ได้ศึกษาเกษตรทฤษฎีใหม่บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน พบว่า การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้เกิดความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และสังคมโดยเกษตรกรใช้พื้นที่ทำการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตดา ภูงษ์ทอง (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสุขเชิงอัตวิสัยในเกษตรกร ในด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างสูง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ เสริมศรี สุทธิสงค์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการวิสาหกิจชุมชนกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณี ศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการวิสาหกิจชุมชนกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านชุมชนพอประมาณมีความสัมพันธ์กับชุมชนมีเหตุมีผล และชุมชนมีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับสูง

2) การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และความพอประมาณ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สิริรักษ์ คชายุทธ และคณะ (2563) ศึกษาการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่น ตำบลแก้งแก อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อำนาจการพยากรณ์ของสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น ได้ร้อยละ 71.50 ซึ่งด้านเกษตรทฤษฎีใหม่กับแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่น เท่ากับ 0.715 และมีค่า F เท่ากับ 319.938 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และความพอประมาณ ส่งผลต่อความสามารถในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ บรรเจิดลักษณ์ จินตฤทธิ์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการตัดสินใจดำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเกษตรกรพื้นที่จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่นำไปสู่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อการตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ นอกจากนี้ ชยุต อินทร์พรหม (2561) ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงกับเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ทำนา 1 ไร่ ได้ 1 แสน พบว่า เกษตรทฤษฎีใหม่มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ว่า ความสามารถการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งด้านการผลิต และด้านการจัดการ ส่งผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีนโยบายส่งเสริมให้ความรู้ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ดังนี้

1) ส่งเสริมด้านการวางแผนการผลิต ให้สามารถวางแผนการผลิตภายในพื้นที่การเกษตรของตนเองได้อย่างถูกต้อง และทราบข้อมูลพื้นฐานภายในฟาร์มเป็นอย่างดี เช่น ลักษณะพื้นที่ ดิน แหล่งน้ำ เพื่อที่จะวางแผนลงทุนอย่างถาวรได้ ตลอดจนควรมีการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการผลิตพืชหลายชนิด และชวนขยายหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

2) ส่งเสริมด้านการจัดการ โดยให้เกษตรกรมีความสามารถจัดการวางแผนต่างๆ ในฟาร์ม มีความรู้ความสามารถจัดการเทคโนโลยีสำหรับการผลิตพืชชนิดต่างๆ และการหมุนเวียนนำสิ่งเหลือใช้ภายในฟาร์มมาใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

ชนิดดา ภูงษ์ทอง. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีพ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสุขเชิงอัตวิสัยในเกษตรกร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชยุต อินทร์พรหม. (2561). เศรษฐกิจพอเพียงกับเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์. วารสารพัฒนาสังคม, 20(2), 1-15.

- บรรเจิดลักษณ์ จินตฤทธิ์, ศรีณณพงค์ ชัยวัฒนกุล และ อภิสิทธิ์ บัวปาย. (2558). แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการตัดสินใจดำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเกษตรกรพื้นที่จังหวัดน่าน. รายงานวิจัยกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- วัลลภ พรหมทอง. (2545). เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาพร เรืองสังข์. (2566). เกษตรทฤษฎีใหม่บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน. วารสาร มจร ราชบัณฑิตยศึกษายุทธศาสตร์, 10(2), 301-316.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร. (2565). สถิติเกษตรประจำปี 2565. สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร.
- สิริรักษ์ คชายุทธ์, วชิรินทร์ สุทธิชัย และ สิทธิพร สุนทร. (2563). การใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลลัพธ์การพัฒนาท้องถิ่น ตำบลแก้งแก อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 248-261.
- เสริมศรี สุทธิสงค์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการวิสาหกิจชุมชนกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 9(25), 95-106.
- อำพล เสนาณรงค์. (2539). การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ. วารสารพัฒนาที่ดิน, 36(373), 8-15.
- Cooper, D. R., & Schindler, P. S. (2006). *Business Research Methods 8th ed.* Boston: McGraw-Hill Irwin.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. New Jersey: Pearson Educational International.
- Prachatai Newspaper. (n.d.). Retrieved from <https://prachatai.com/journal>.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).